

İHRACATÇILARA SUNULAN AVANTAJLAR ÇERÇEVESİNDE, ÇEVRE KORUMA, MARKA TANITIM ve TÜRK MALİ İMAJİ FAALİYETLERİNE İLİŞKİN YARDIMLAR

● Perihan AKAN ALTUNCU ●

Vergi Denetmeni

I - GİRİŞ

1980'lerde başlayan ihracata yönelik kalkınma modeli çerçevesinde ihracat ve ihracatçılara bugüne kadar ekonomik ve finansal olmak üzere değişik türde avantajlar sunulmuştur.

İhracata sağlanan teşvik araçları, uzun vadede kaynakların dış ticarete yönelik sanayi dallarına aktarıldığını göstermektedir. Kısa vadede ise döviz girişi sağlamak suretiyle yani paranın nominal etkisi ile ihracatın artırılması amaçlanmaktadır.

Kısa vadede ihracatın artırılması amacıyla ihracatçıya ulaşan destekler; ihracat teşvik düzenlemeleri içinde ihracatçılara eğitim, istihdam, ofis mağaza açma, fuarlara katılım, araştırma geliştirme, çevre koruma, patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tescili, marka tanıtım, tarımsal ürünlerde ihracat iadesi gibi özellikli konularda sağlanan parasal yardımlar şeklinde olmaktadır. Ayrıca Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nca (KOSGEB) ihracat Çevre Maliyetleri¹ ve Marka² konusunda desteklenmekte olup, bu yazımızda yukarıda

yapılan sınıflandırma çerçevesinde uygulamaya dönük 24.05 2006 tarih ve 26177 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/3 no.lu Tebliğ'le İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi ve 24.05.2006 tarih ve 26177 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2006/4 sayılı Tebliğ'le Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Mali İmajının Yerleşmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi konusunda yapılan değişiklikler sonucunda ihracata ve ihracatçılara sağlanan yardımlara yer vermeye çalışılacaktır.

II-ÇEVRE KORUMA YARDIMLARI

Para-Kredi Koordinasyon Kurulunun 11.05.2006 tarih ve 2006/6 sayılı kararına istinaden hazırlanan 2006/3 sayılı "97/5 Sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi" Hakkındaki Tebliğ'de³ Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ⁴ ile; ürünlerimizin uluslararası pazarlarda karşılaştıkları çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyulması amacıyla Türkiye'de ticari ve sınai faaliyette bulunan veya yazılım sektöründe iştigal eden şirketler tarafından çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik

¹ KOSGEB tarafından düzenlenen yönetmelikle genel test-analiz, kalibrasyon ve CE işaretlemesine ilişkin test-analiz desteği adı altında verilen destekle, işletmelerin ürün kalitelerinin artırılması, yeni ürün geliştirmeleri, uluslararası pazarlarda talep edilen ürün belgelerinin temini için; KOSGEB laboratuvarları dışında belirlenen kriterler çerçevesinde KOSGEB tarafından uygun bulunan yurt içi/yurt dışı kamu veya özel sektör kurum/kuruluş laboratuvarlarına yaptırdığı test-analiz, kalibrasyon hizmetleri azami 10.000 YTL ve CE işaretlemesi uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamındaki test-analiz ve denetim giderleri azami 20.000.-YTL tutarında desteklenir.

² KOSGEB tarafından düzenlenen yönetmelikle, sınai mülkiyet hakları desteği adı altında verilen diğer bir destekle işletmelerin kendi markaları ile ulusal ve uluslararası pazarlarda marka imajı oluşturmalarının özendirilmesi amacı ile yurt içi ve dışındaki markaya yönlendirilmeleri için gerçekleştirecekleri çalışmalara ilişkin giderleri, azami 20.000 YTL tutarında desteklenmektedir.

³ 31.07.1997 tarih ve 23066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴ 24.05 2006 tarih ve 26177 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

teknik mevzuata uyum sağlanması için akredite edilmesi kurum ve kuruluşlardan alınacak çevre ve kalite belgeleri ile insan, can, mal güvenliğini gösterir işaretlere (CE işareti gibi) ait harcamaların bir bölümünün Destekleme Fiyat İstikrar Fonundan karşılanması amacıyla düzenlenmiştir. Bu destekten Türkiye’de ticari ve sınai faaliyette bulunan veya yazılım sektöründe iştigal eden şirketler, Dış Ticaret Şirketleri ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri yararlandırılabilir.

Türkiye’de ticari ve sınai faaliyette bulunan veya yazılım sektöründe iştigal eden şirketler, Dış Ticaret Şirketleri ile Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin Türk Standartları Enstitüsü ile akredite edilmiş kuruluşlardan, kalite güvence sistemi belgeleri (ISO 9000), Çevre yönetim sistemi belgeleri (ISO 14000) ve CE işareti ve uluslararası nitelikteki kalite ve çevre belgelerinin alınması için yaptıkları belgelendirilmiş harcamalarının belirli bir kısmı karşılanmaktadır. Destek oranı belge başına % 50 olup, en fazla 50.000 (Ellibin) ABD Dolarına kadar desteklenebilir. Daha önceden belge almak için yeterli bulunmayan belgelendirme başvuruları dikkate alınmaz. Destek ödemesinden yararlanılacak şirketler tarafından gerçekleştirilen giderlere ilişkin harcama belgeleri ile kalite, çevre belgeleri ve insan, can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlerin alınış tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde gerekli incelemeler yapılarak, Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğüne intikal ettirmek üzere İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine ibraz edilerek başvuru yapılır. Müsteşarlık gerekli incelemeyi yaptıktan sonra ödeme yapılmasına karar verilen şirket ve ödeme miktarlarını TCMB’ye bildirir. TCMB giderlerin YTL cinsinden olanlarını YTL, döviz cinsinden olanlarını ise harcama belgesi tarihindeki TCMB çapraz kurları ve döviz alış kurlarını esas alarak, ABD Doları karşılığı YTL olarak DFİF’den yapar.

III- MARKA TANITIM VE TÜRK MALI İMAJI FAALİYETLERİNE İLİŞKİN YARDIMLAR⁵

Para-Kredi Koordinasyon Kurulunun 11.05.2006 tarih ve 2006/7 sayılı kararına istinaden hazırlanan Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleşmesi ve Turquality’nin Desteklenmesi Hakkındaki 2006/4 sayılı Tebliğ’le⁶, 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ve 2005/2 sayılı "2003/3 Sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" yürürlükten kaldırılmıştır. Bu tebliğle; bu tür yardımlarla İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birliklerinin sektörlerinin tanıtımı amacıyla gerçekleştirecekleri harcamalara ilişkin giderler, Türkiye’de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketlerin ürünlerinin markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri faaliyetlere ilişkin giderleri, İhracatçı Birliklerinin TURQUALITY programı kapsamında firmalara yurtiçinde ve yurtdışında markalaşma sürecinde vereceği desteklere ilişkin harcamalar, Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştireceği her türlü faaliyet ve organizasyonlara ilişkin giderler ile olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurt içinde ve yurtdışında gerçekleştireceği her türlü harcamaların uluslararası kurallara göre DFİF’den karşılanması amaçlanmıştır.

Bu yardımdan; İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birlikleri, Türkiye’de ticari ve sınai faaliyette bulunan şirketler, Dış Ticaret Şirketleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri yararlandırılabilir. Ayrıca Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleşmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında

⁵ Destek kapsamına alınan şirketler, 25/11/2005 tarihli ve 26004 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2005/4 sayılı "Yurtdışında Ofis-Mağaza Açma, İşletme ve Marka Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" hükümlerinden yararlandırılmazlar.

⁶ 24.05.2006 tarih ve 26177 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2003/3 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan şirket ve birliklerin, bu tebliğ kapsamında onaylanan projelerinin de belirtilmesi kaydıyla desteklenmesine devam edilir. Söz konusu şirket, Birlik/Birliklerin aşağıda belirtilecek yeni destek unsurlarından yararlandırılabilmesi için yeni hükümler çerçevesinde revize edilmiş projeleriyle Müsteşarlığa müracaat etmeleri halinde, anılan projenin Müsteşarlıkça onaylandığı tarihten itibaren revize edilmiş proje kapsamındaki faaliyetler.⁷ Başvuru merci olan DTM'ye bağlı İhracat Genel Müdürlüğü Yardımdan faydalananak İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernek ve Birlikleri, şirketlerin yardım kapsamındaki faaliyetleri ile ilgili harcamalar ve harcamalara istinaden verilen yardım miktarları ve oranları aşağıdaki gibidir.

a) İhracatçı Birliklerinin;

Üretim sahasına giren ürünlerinin yurtdışı pazarlarda markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama (görsel ve yazılı tanıtım, show, defile, ülke imaj kampanyası, pazar araştırması, sponsorluk, marka-promosyon ajansı ve stratejik danışmanlık giderleri vb.) faaliyetlerine ilişkin harcamaları, % 80 oranında ve yıllık en fazla 250.000 ABD Doları tutarında,

b) Üretici Dernekleri ve Üretici Birliklerinin;

İlgili oldukları üretim alanında yer alan ürünlerinin yurtdışı pazarlarda markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama (görsel ve yazılı tanıtım, show, defile, ülke imaj kampanyası, pazar araştırması, sponsorluk, marka-promosyon ajansı ve stratejik danışmanlık giderleri vb.) faaliyetlerine ilişkin harcamaları % 50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları tutarında,

Desteklenir. Destek programı kapsamına alınan İhracatçı Birliklerinin, Üretici Dernekleri ve Üretici Birliklerinin desteklenmesi, destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren dört yıldır.

c) Şirketlerin;

1) Destek kapsamına alınan markaların tescil ve korunmasına ilişkin olarak gerçekleştirecekleri giderleri, yıllık 50.000 ABD Dolarını aşmayacak şekilde % 50 oranında,

2) Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak gerçekleştirecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine (görsel ve yazılı tanıtım, show, defile, ülke imaj kampanyası, showroomdaki ürün tanıtımı, pazar araştırması, sponsorluk marka promosyon ajansı ve stratejik danışmanlık giderleri vb) ilişkin harcamaları, yıllık 300.000 ABD Dolarını aşmayacak şekilde % 50 oranında,

3) Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak açmış oldukları veya açacakları yurtdışı birimlere ait kira giderleri (Satış sonrası servis hizmeti vermek üzere açılan birimler dahil), yıllık 300.000 ABD Dolarını aşmamak üzere % 50 oranında,

4) Yurtdışı birimlerden mağaza açılması amacıyla gerçekleştirecekleri uygun mahal araştırmasına yönelik danışmanlık ve belediye giderleri ile açtıkları ve/veya açacakları mağazalara ilişkin konsept mimari çalışmaları ve dekorasyon giderleri yıllık 200.000 ABD Dolarını aşmamak üzere % 50 oranında,

5) Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde faaliyet gösteren ve farklı markaların kendilerine ait reyonlarda satıldığı büyük mağazalarda sadece destek kapsamına alınan markalı ürünlerin satılması amacıyla kira-

⁷ 23/9/2005 tarihli ve 25945 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Destek kapsamına alınan kuruluş ile şirketlerin iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi, markalaşma potansiyeli, performansları, program ve proje kapsamındaki faaliyet ve işlemleri ile harcama belgelerinin içeriği, doğruluğu, rayicine uygunluğu vb. konularda kasıtlı olarak yanıltıcı bilgi ve belge ibraz ettiklerinin tespiti halinde, şirket ve kuruluş Marka/TURQUALITY® destek programından çıkarılır ve sağlanan destek 6183 Sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

ladıkları reyon/gondol/satış alanlarına ait kira ve komisyon harcamaları, yıllık 200.000 ABD Dolarını aşmamak üzere %50 oranında,

6) Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markalı ürünlerin satışı amacıyla açtıkları veya açacakları showroamlar veya farklı markaların satıldığı showroamlarda yer alan ürünlerine ilişkin ödeyecekleri kira ve komisyon harcamaları, yıllık 200.000 ABD Dolarını geçmemek üzere % 50 oranında,

7) Ürünleri ile ilgili olarak Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) , Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) üyesi veya bu Birliğin Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MLA) yaptığı akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği belgelendirme kuruluşlarından alacağı çevre ve kalite belgeleri ile insan, can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin harcamaları, yıllık 50.000 ABD Dolarını geçmemek üzere % 50 oranında,

8) Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirecek yıllık en fazla 10 mağazaya ilişkin dekorasyon harcamaları, mağaza başına 50.000 ABD Dolarını aşmamak üzere % 50 oranında,

9) Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak modelizm (Kalıp, ebat setleri), moda ve trendler ile ürün ve ambalaj tasarımı konularında satın alacakları danışmanlık giderleri, %50 oranında ve yıllık en fazla 100.000 ABD Doları tutarında,

desteklenir. Destek programı kapsamına alınan şirketlerin desteklenmesi, destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren dört yıldır.⁸

d) Turquality Destek Programı Kapsamına Alınan Şirketlerin Desteklenmesi;

TURQUALITY® Komitesi tarafından

TURQUALITY® destek programı kapsamına alınan şirketlerin;

1) Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri,

2) Ürünlerine yönelik olarak Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) üyesi veya bu Birliğin Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MLA) yaptığı akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği belgelendirme kuruluşlarından alacağı çevre ve kalite belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin sertifikasyon giderleri,

3) TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak istihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı (bir şirketin aynı anda desteklenecek moda/endüstriyel ürün tasarımcısı sayısı 3'ü geçemez) giderleri,

4) TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde gerçekleştirilen reklam, tanıtım, basın-halkla ilişkiler, sponsorluk, web sitesi tasarımı, pazar araştırması, zincir marketlerin raflarına girebilmek için bir defaya mahsus ödenen listeleme bedeli, periyodik mağaza dergilerinde yer alma, doğrudan pazarlama (direct mailing) gibi alternatif pazarlama faaliyetleri ile çağrı merkezi (call center) hizmeti satın alınmasına yönelik giderleri,

5) TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak projelerinde hedef pazarlar olarak belirtilen ülkelerde açtıkları/açacakları;

a) Mağazalara (Bir şirketin desteklenecek mağaza sayısı bir yıl içerisinde 10, destek süresi boyunca 50) ilişkin uygun mahal araştırmasına

⁸ 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde destek kapsamında bulunan şirketler, Tebliğin yayımlandığı 24.05.2006 tarihinden itibaren dört yıl süre ile yararlanmaya devam ederler.

yönelik danışmanlık, konsept mimari çalışmaları, dekorasyon (Mağaza başına desteklenecek konsept mimari çalışmaları, dekorasyon ve demirbaş giderleri, 100.000 ABD Dolarını geçemez), demirbaş, kira harcamaları ile mağazanın kiralmasıyla ilgili hukuki danışmanlık ve belediye giderleri,

b) Ofis, depo, showroom, satış sonrası servis vb. yurtdışı birimlerine ilişkin kira, dekorasyon, demirbaş, komisyon giderleri ile farklı markaların satıldığı showroom/büyük mağaza (department store), hipermarketlerde kiraladıkları reyon/showroom/gondol/satış alanlarına (floor display) ilişkin kira, dekorasyon, hizmet ve/veya komisyon harcamaları,

c) Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirecek mağazalara (Bir şirketin franchising sistemi ile desteklenecek mağaza sayısı bir yıl içerisinde 20, destek süresi boyunca 100) ilişkin dekorasyon giderleri (Mağaza başına desteklenecek dekorasyon giderleri, 50.000 ABD Dolarını geçemez),

6) Kurumsal kimlik oluşturulması, stratejik şirket yapılandırılması, kalite kontrol sistemi oluşturulması, numune tesis yapılandırılması, moda ve trendler, ürün ve ambalaj tasarımı, modelizm (kalıp ebat setleri) satın alma ve tedarik, stratejik pazarlama, perakende operasyonlar, şirket kuruluşu, mağaza açılması ve işletilmesi, uluslararası ihracat ve hukuk, maliyet muhasebesi, risk yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi (CRM), bilgi-işlem gibi uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırıcı diğer her türlü iş yönetimi kapsamında satın alacakları danışmanlık giderleri,

% 50 oranında desteklenir. Turquality destek programı kapsamına alınan şirketlerin desteklenmesi, destek kapsamına alındıkları tarihten itibaren beş yıldır.

e) TURQUALITY® Programının Desteklenmesi;

Birliklerin TURQUALITY® Programının yürütülmesi konusunda;

1) Marka/TURQUALITY® destek programı kapsamına alınacak/alınan şirketlerin iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi ve markalaşma potansiyellerinin belirlenmesi, performanslarının izlenmesi, program ve program kapsamındaki faaliyet ve işlemleri ile harcama belgelerinin içeriği, doğruluğu, rayicine uygunluğu vb. hususlar ile TURQUALITY® Programı kapsamında yapılan faaliyetlerle ilgili gerçekleştirecekleri her türlü denetim ve danışmanlık giderleri,

2) Marka/TURQUALITY® destek programı kapsamına alınan şirketlere yönelik olarak ürün ve üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, operasyonel mükemmellik, stratejik konumlandırma-planlama, pazar haberdarlığı, pazarlama, markalaşma, perakendecilik, halkla ilişkiler, iletişim, reklam, vb konularda gerçekleştirecekleri eğitim, seminer, rehberlik, danışmanlık vb. faaliyetlerine ilişkin giderleri,

3) TURQUALITY® Programının pazara giriş ve iletişim stratejisi kapsamında olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurtdışı ve yurtdışında gerçekleştirecekleri her türlü halkla ilişkiler faaliyetleri (PR), Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştirecekleri her türlü organizasyonlara ilişkin giderler ile pazar istihbaratı, pazar haberdarlığı, ulusal ve uluslararası iş ilişkileri ağı (networking), sponsorluk vb. giderleri,

4) TURQUALITY® Programın kurumsallaştırılması ve TURQUALITY® Sekreteryasına yönelik giderleri ile eleman istihdamı ve eğitimine ilişkin harcamaları,

5) TURQUALITY® Programının stratejisinin güncellenmesi, yenilenmesi, geliştirilmesi, uygulanması ve program kapsamında yapılacak stratejik çalışmalara ilişkin harcamaları ile bu konularda gerçek ya da tüzel kişilerden satın alacağı danışmanlık giderleri,

Yıllık en fazla 35 milyon A\$D Doları tutarında ve %100 oranında desteklenir.

Destek ödemesinden yararlanacak kuruluş ve şirketler tarafından yapılan harcamalara ait ödeme belgelerinin (fatura, kira ödemelerinde banka dekontu, çek vb), harcamanın yapıldığı bölgede faaliyet gösteren Ticaret Müşavirliği, bulunmuyorsa bu ülkelerdeki Türk Konsolosluklarına onaylatılması ve fatura (banka dekontu, çek vb) tarihinden itibaren en geç 6 ay (şirketlerin marka tescil giderleri 18 ay) içinde ve şirketler İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine, İhracatçı Birlikleri, Üretici Birlikleri tarafından Müsteşarlığa ibrazı gerekmektedir.

Müsteşarlık gerekli incelemeyi yaptıktan sonra ödeme yapılmasına karar verilen şirket ve ödeme miktarlarını TCMB'ye bildirir, TCMB giderlerin YTL cinsinden olanları YTL, döviz cinsinden olanları ise harcama belgesi tarihindeki TCMB çapraz kurları ve döviz alış kurlarını esas alarak, ABD Doları karşılığı YTL olarak DFİF'den yapar.

Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleşmesine Yönelik Faaliyetlere İlişkin Yardımlar, özet halinde aşağıdaki tabloda olduğu gibidir.

Desteklenecek Harcamalar	Maksimum Destek Tutarı	Destek Oranı
İhracatçı Birliklerinin		
Üretim sahasına giren ürünlerinin yurtdışı pazarlarda markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama (görsel ve yazılı tanıtım, show, defile , ülke imaj kampanyası, pazar araştırması, sponsorluk, marka- promosyon ajansı ve stratejik danışmanlık giderleri vb.) faaliyetlerine ilişkin harcamaları	Yıllık 250.000 ABD Doları	Harcamaların % 80'i En fazla 4 yıl
Üretici Dernekleri ve Üretici Birliklerinin		
İlgili oldukları üretim alanında yer alan ürünlerinin yurtdışı pazarlarda markalaşması amacıyla gerçekleştirecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin harcamaları	Yıllık 100.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si En fazla 4 yıl
Birliklerin TURQUALITY® programının yürütülmesi konusunda; Marka/TURQUALITY® destek programı kapsamına alınacak/alınan şirketlerin iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi ve markalaşma potansiyellerinin belirlenmesi, performanslarının izlenmesi, kapsamında yapılan faaliyetlerle ilgili gerçekleştirecekleri her türlü denetim ve danışmanlık giderleri, Şirketlere yönelik olarak ürün ve üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, operasyonel mükemmellik, stratejik konumlandırma-planlama, pazar haberdarlığı, pazarlama, markalaşma, perakendecilik, halkla ilişkiler, iletişim, reklam, vb konularda gerçekleştirecekleri eğitim, seminer, rehberlik, danışmanlık vb. faaliyetlerine ilişkin giderleri,		
Pazara giriş ve iletişim stratejisi kapsamında olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi için yurtiçi ve yurtdışında gerçekleştirecekleri her türlü halkla ilişkiler faaliyetleri (PR), Türk markalarının pazara giriş ve tutunmalarına yönelik gerçekleştirecekleri her türlü organizasyonlara ilişkin giderler ile pazar istihbaratı, pazar haberdarlığı, ulusal ve uluslararası iş ilişkileri ağı (networking), sponsorluk vb. giderleri,	Yıllık 35 milyon ABD Doları	Harcamaların %100'ü En fazla 5 yıl
Programın kurumsallaştırılması ve TURQUALITY® Sekreteryasına yönelik giderleri ile eleman istihdamı ve eğitimine ilişkin harcamaları,		
Stratejisinin güncellenmesi, yenilenmesi, geliştirilmesi, uygulanması ve program kapsamında yapılacak stratejik çalışmalara ilişkin harcamaları ile bu konularda gerçek ya da tüzel kişilerden satın alacağı danışmanlık giderleri		

Şirketlerin

Destek kapsamına alınan markaların tescil ve korunmasına ilişkin olarak gerçekleştirilecekleri giderleri	Yıllık 50.000 ABD Doları	Giderlerin % 50'si En fazla 4 yıl
Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak gerçekleştirilecekleri tanıtım, reklam ve pazarlama faaliyetlerine (görsel ve yazılı tanıtım, show,defile, ülke imaj kampanyası, showroomdaki ürün tanıtımı, pazar araştırması, sponsorluk marka promosyon ajans ve stratejik danışmanlık giderleri vb) ilişkin harcamaları	Yıllık 300.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si En fazla 4 yıl
Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak açmış oldukları veya açacakları yurtdışı birimlere ait kira giderleri (Satış sonrası servis hizmeti vermek üzere açılan birimler dahil)	Yıllık 300.000 ABD Doları	Giderlerin % 50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Yurtdışı birimlerden mağaza açılması amacıyla gerçekleştirilecekleri uygun mahal araştırmasına yönelik danışmanlık ve belediye giderleri ile açtıkları ve/veya açacakları mağazalara ilişkin konsept mimari çalışmaları ve dekorasyon giderleri	Yıllık 200.000 ABD Doları	Giderlerin % 50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde faaliyet gösteren ve farklı markaların kendilerine ait reyonlarda satıldığı büyük mağazalarda sadece destek kapsamına alınan markalı ürünlerin satılması amacıyla kiraladıkları reyonlara ait kira ve komisyon harcamaları	Yıllık 200.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde destek kapsamına alınan markalı ürünlerin satışı amacıyla açtıkları veya açacakları showrooms veya farklı markaların satıldığı showroomsda yer alan ürünlerine ilişkin ödeyecekleri kira ve komisyon harcamaları	Yıllık 200.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Ürünleri ile ilgili olarak Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) üyesi veya bu Birliğin Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MLA) yaptığı akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği belgelendirme kuruluşlarından alacağı kalite belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin harcamaları ⁹	Yıllık 50.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak mağazalara ilişkin dekorasyon harcamaları,	Mağaza başına 50.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si, En fazla 4 yıl süre ile
Destek kapsamına alınan markaları ile ilgili olarak modelizm (Kalıp, ebat setleri), moda ve trendler ile ürün ve ambalaj tasarımı konularında satın alacakları danışmanlık giderleri,	Yıllık 100.000 ABD Doları	Harcamaların %50'si, En fazla 4 yıl süre ile

Turquality Destek Programı Kapsamına Alınan Şirketlerin Desteklenmesi

Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım tesciline ilişkin harcamaları ile TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalarının yurtdışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri	Üst Sınır Yok	Harcamaların %50'si En fazla 5 yıl süre ile
---	---------------	--

⁹ 31/7/1997 tarihli ve 23066 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 97/6 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Pazar Araştırması Desteği' Hakkında Tebliğ" ile 14/11/1998 tarihli ve 23523 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 98/12 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Pazar Araştırması Desteği' Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanan Üretici Dernekleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ve Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ), aynı pazar araştırması projesi ve/veya yurtdışı faaliyeti için pazar araştırması desteğinden yararlandırılmazlar.

¹⁰ 97/5 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi' Hakkında Tebliğ" ile 14/11/1998 tarihli ve 23523 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 98/13 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi' Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ), aynı kalite belgesi ve insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretler için bu destekten yararlandırılmazlar.

Ürünlerine yönelik olarak Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) üyesi veya bu Birliğin Karşılıklı Tanıma Anlaşması (MLA) yaptığı akreditasyon kuruluşlarının akredite ettiği belgelendirme kuruluşlarından alacağı çevre ve kalite belgeleri ile insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretlere ilişkin sertifikasyon giderleri¹¹

Üst Sınır Yok

Harcamaların %50'si
En fazla 5 yıl süre ile

TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak istihdam edilen moda/endüstriyel ürün tasarımcısı giderleri

Üst Sınır Yok

Harcamaların %50'si
En fazla 5 yıl süre ile

TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak projelerinde hedef pazarlar olarak belirtecekleri ülkelerde gerçekleştirilen reklam, tanıtım, basın-halkla ilişkiler, sponsorluk, web sitesi tasarımı, pazar araştırması, zincir marketlerin raflarına girebilmek için bir defaya mahsus ödenen listeleme bedeli, periyodik mağaza dergilerinde yer alma, doğrudan pazarlama (direct mailing) gibi alternatif pazarlama faaliyetleri ile çağrı merkezi (call center) hizmeti satın alınmasına yönelik giderleri¹²

Üst Sınır Yok

Harcamaların %50'si
En fazla 5 yıl süre ile

TURQUALITY® Sertifikasını haiz markalı ürünleriyle ilgili olarak projelerinde hedef pazarlar olarak belirtilen ülkelerde açtıkları/açacakları;

Mağazalara ilişkin uygun mahal araştırmasına yönelik danışmanlık, konsept mimari çalışmaları, dekorasyon, demirbaş, kira harcamaları ile mağazanın (100.000 ABD Dolarını Geçemez) kiralannmasıyla ilgili hukuki danışmanlık ve belediye giderleri,

Ofis, depo, showroom, satış sonrası servis vb. yurtdışı birimlerine ilişkin kira, dekorasyon, demirbaş, komisyon giderleri ile farklı markaların satıldığı showroom/büyük mağaza (department store), hipermarketlerde kiraladıkları reyon/showroom/gondol/satış alanlarına (floor display) ilişkin kira, dekorasyon, hizmet ve/veya komisyon harcamaları,

Üst Sınır Yok

Harcamaların %50'si
En fazla 5 yıl süre ile

Franchise vermeleri halinde, franchising sistemi ile yurt dışında açılacak ve faaliyete geçirilecek mağazalara (50.000 ABD Dolarını Geçemez) ilişkin dekorasyon giderleri

Kurumsal kimlik oluşturulması, stratejik şirket yapılandırılması, kalite kontrol sistemi oluşturulması, numune tesis yapılandırılması, moda ve trendler, ürün ve ambalaj tasarımı, modelizm (kalıp ebat setleri) satın alma ve tedarik, stratejik pazarlama, perakende operasyonlar, şirket kuruluşu, mağaza açılması ve işletilmesi, uluslararası ihracat ve hukuk, maliyet muhasebesi, risk yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi, bilgi-işlem gibi uluslararası pazarlarda rekabet avantajını artırıcı diğer her türlü iş yönetimi kapsamında satın alacakları danışmanlık giderleri,

Üst Sınır Yok

Harcamaların %50'si
En fazla 5 yıl süre ile

IV- SONUÇ

Yukarıda açıklanan devlet yardımları, ihracata sağlanan diğer avantajların yanında ihracatın yapısal yönden gelişmesi, ihracatın üretim aşamasında teşvik edilmesi ve kısa vadede ihracatın artırılması yönleriyle daha az bir etkinliğe sahiptir. Ayrıca Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri (KOBİ), Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ve Sektörel Dış Ticaret Şirketlerinin söz konusu yardımları alırlarken karşılaştıkları bürokratik işlemler ve ihracat işlemlerinin kapanmasındaki zorluklardan dolayı, adı

geçen şirketler, bu yardım ve teşviklerden yeterli düzeyde yararlanamamaktadırlar. İşletmelerin bu yapıya ayak uydurmaları kolay olmamaktadır.

Ülkemiz ihracatında büyük paya sahip olan küçük ve orta ölçekli ihracatçı firmaların uluslararası ticarete rekabet edebilmelerinin ön koşulu, ekonomik ve finansal sorunlarının aşılması konusunda gerekli olan teşviklerin ilgili kurumlar aracılığı ile daha basit düzenlemeleri içerecek şekilde yapılandırılmasıdır.

¹¹ 97/5 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi' Hakkında Tebliğ" ile 14/11/1998 tarihli ve 23523 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 98/13 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi' Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ), aynı kalite belgesi ve insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir işaretler için bu destekten yararlandırılmazlar.

¹² 31/7/1997 tarihli ve 23066 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 97/6 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Pazar Araştırması Desteği' Hakkında Tebliğ" ile 14/11/1998 tarihli ve 23523 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 98/12 sayılı "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında 'Pazar Araştırması Desteği' Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" hükümleri çerçevesinde destekten yararlanan Üretici Dernekleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ve Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ), aynı pazar araştırması projesi ve/veya yurtdışı faaliyeti için pazar araştırması desteğinden yararlandırılmazlar.